

**Bodens
kommun**

Socialförvaltningen

Handläggare, telefon
Björn Isaksson, 0921-622 77

Datum
2009-01-20

Referens
Tjänsteutlåtande

Dnr 2008/133

Socialnämnden

Remissvar LSS-kommitténs slutbetänkande, SOU 2008:77

Förslag till beslut

Socialnämnden ansluter sig till SKL:s yttrande på remiss SOU 2008:77, och vill särskilt beakta nedanstående:

1. Obligatorisk registerkontroll bör införas av all personal som ska arbeta inom LSS-verksamhet.
2. Staten bör överta ansvaret för beslut om och finansiering av samtliga LSS-insatser. Dock bör utförandet av verksamheten även fortsättningsvis skötas av kommunerna och/eller privata utförare samt, vad gäller råd och stöd, av landstingen.
3. En översyn bör göras av lagen om bostadsanpassning i syfte att möjliggöra åtgärder som berör assistenternas arbetsmiljö.
4. Den del av det schabloniserade timbeloppet i assistansersättningen som avser övriga kostnader bör räknas upp utifrån löneutvecklingen.
5. Insatsen särskilt anpassad bostad bör inte kvarstå som en rättighet i lagen då behovet av en fysiskt anpassad bostad tillgodoses genom bostadsanpassningsbidrag.
6. Kommittén lägger ett antal förslag utan närmare beskrivning av konsekvenserna för kommunerna och den enskilde, dessa bör analyseras grundligare.

Sammanfattning

LSS-kommittén har haft i uppdrag att göra en bred översyn av lagen om stöd och service till vissa personer med funktionshinder (LSS) och personlig assistans. Kommitténs förslag innebär att LSS ska bestå som rättighetslag för de personer som har de mest omfattande stödbehoven till följd av funktionsnedsättningar.

Kommittén föreslår flera förändringar av lagen. Ett tydligt barnperspektiv skrivs in i LSS. Staten ska ha ett samlat ansvar för personlig assistans. Det ska också bli tydligare regler för hur behovet av personlig assistans ska bedömas. Vidare ska en ny insats i LSS ge rätt till personlig service och boendestöd. Personer med psykiska funktionsnedsättningar ska ha rätt till insatsen daglig verksamhet om de ingår i personkretsen för stöd och service enligt lagen. Kommittén föreslår vidare att lagen om assistansersättning (LASS) ska upphävas och att tillämpliga delar av denna lag ska istället ska föras in i LSS.

Beskrivning av ärendet

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ger personer med funktionsnedsättning rätt till stöd och service. LSS är en viktig lag med stor betydelse för den enskildes möjligheter att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och att kunna leva som andra.

4.5 Ett barnperspektiv i LSS

Under punkt 5 föreslår kommittén att en obligatorisk registerkontroll införs av personer som ska arbeta som personliga assistenter åt barn och unga. Detta ska dock inte gälla den som är vårdnadshavare för den assistansberättigade.

Socialnämnden anser att med tanke på hela personkretsens utsatthet så räcker det inte med begränsningen att endast omfatta de som ska jobba med barn och unga. Noterbart är att numera förekommer registerkontroll av personer som söker arbete inom äldreomsorg.

5. Huvudmannaskap för stöd och service

Kommittén föreslår, punkt 1, att staten ska ha ett samlat huvudmannaskap för beslut om och finansiering av personlig assistans. Att kommittén själv finner stora problem i den nuvarande delade ansvarsfördelningen framgår i de två följande förslagspunkterna, där knyts förhoppningen att problemen ska lösas till regeringens framtida uppföljningar.

Efter närmare fyra års utredande är det knappast fler utredningar som behövs. Vad som krävs är en långsiktig, hållbar lösning på frågan om huvudmannaskap.

LSS är en så kallad rättighetslag, detta innebär att riksdagen genom lagstiftning, statliga myndigheter genom föreskrift och domstolar genom domar talar om för kommunpolitikerna hur de ska sköta sitt uppdrag. Detta förhållande åsidosätter något grundläggande i en demokrati, ansvarsutkrävande. Ska detta fungera är det viktigt att den som beslutar om en offentlig verksamhet även betalar för den.

Det finns även ett moment 22 inbyggt i förhållandet rättighetslag och huvudmannaskapet. För LSS-verksamheten gäller att det är den enskildes behov och rättigheter som ska styra resursfördelningen, oavsett de tillgängliga ekonomiska resurserna. Samtidigt har kommunerna ett krav på att ha en ekonomi i balans, oavsett hur anspråken på verksamheten ser ut.

Även för den enskilde individen är frågan om huvudmannaskapet av stor betydelse. Förutsättningarna att bedriva en bra LSS-verksamhet är olika bland kommunerna, detta kan medföra att den enskildes möjlighet att uppnå jämlikhet i levnadsnivå och kunna leva som andra blir avhängigt i vilken kommun man bor. Med dagens regler finns en risk att etableringen av en bra och attraktiv LSS-verksamhet kan medföra att kostnader flyttas från en kommun till en annan. Med en statlig finansiering, det vill säga stödet följer den enskilde, får den enskilde möjligheten att välja service i en annan kommun än bosättningskommunen. Detta gynnar även etableringen av offentlig eller privat driven verksamhet av god kvalitet.

Socialnämnden anser att det finns flera goda skäl till att staten bör ta över ansvaret för beslut om och finansiering av samtliga LSS-insatser. Dock bör utförandet av verksamheten även fortsättningsvis skötas av kommunerna och/eller privata utförare samt, vad gäller råd och stöd, av landstingen.

6.4 Utförande och kvalitet

Förslaget under punkt 6, om att se över möjligheten att vidga lagen om bostadsanpassningsbidrag så att den också täcker in vissa åtgärder som berör assistenternas arbetsmiljö, är väl värt att studera närmare. Som kommittén skriver så är det en liten insats för samhället men med stora positiva effekter för den enskilde. Vardagliga irritationsmoment kan byggas bort och assistentyrket kan bli mer attraktivt.

6.5 Ersättning

Under punkt 3 förslår LSS-kommittén att den del av det schabloniserade timbeloppet i assistansersättningen som avser övriga kostnader bör räknas upp utifrån nettoprisindex, NPI. Idag kopplas beloppet till löneutvecklingen.

Då en stor del av dessa övriga kostnader i normal fallet är personalkostnader anser socialnämnden att det är rimligare att timbeloppet som idag knyts till löneutvecklingen.

7.3 Insatser med beslut om boende

LSS-kommittén föreslår att den nuvarande insatsen bostad med särskild service för vuxna enligt LSS ska delas upp i tre olika insatser: boende i gruppbostad, boende i bostad med särskild service för vuxna och särskilt anpassad bostad.

Socialnämnden anser att behovet av så kallad särskilt anpassad bostad kan tillgodoses genom bostadsanpassningsbidrag och genom andra insatser inom handikappolitiken. Som LSS-kommittén själv formulerar det på sidan 318: ”LSS får inte i praktiken bli det enda redskap som används för att uppnå de handikappolitiska målen för dem som omfattas av lagens personkrets.”

Övriga synpunkter

På ett antal områden, bland annat vad gäller personlig assistans, föreslår LSS-kommittén förändringar som inte har analyserats eller behöver analyseras närmare. Detta är nödvändigt för att LSS ska fungera på ett tillfredsställande sätt för såväl den enskilde som kommunerna.

Catharina Liljeholm
Socialchef